

дальнейшей судьбе сотрудника (повышение, понижение, повышение заработной платы и т.д.). Система стимулирования персонала может быть материальное стимулирование работников, а так же нематериальное стимулирование, это разработка мер социального характера, применения ряда льгот, организация культурно-массовых мероприятий, возможность участия сотрудников в принятии важных решений, и другие мероприятия.

Литература

1. Мескон М.Х. Концепция эффективного управления персоналом предприятия // Машиностроитель. – 2010. – №10. – С.47-55.
2. Зайцев Г.Г. Управление кадрами на предприятии: персональный менеджмент. – 2010.
3. Балашов Ю.К., Коваль А.Г. Мотивация и стимулирование персонала: основы построения системы стимулирования // Кадры предприятия. – 2010. – № 7-8.
4. Абчук В.А. Азбука менеджмента. – СПб: Союз, 2011.
5. Албастова Л.Н. Технология эффективного менеджмента. – М.: Издательство ПРИОР, 2010.

Ляшкова В.Ю.

ДВНЗ «Донецкий национальный технический университет»

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ САНКЦІЇ

Однією з головних причин виникнення складностей на шляху економічних реформ в Україні є недосконалість законодавства, яке регулює хід цих реформ. В першу чергу це стосується господарського права, яке завжди було і залишається найважливішою галуззю права, що безпосередньо впливає на економічні відносини. На сьогоднішній день в науці господарського права не існує єдиного підходу щодо розуміння понять господарсько-правової відповідальності та господарсько-правової санкції. Значення юридичної відповідальності, у тому числі господарсько-правової, нині істотно зростає у зв'язку з підвищенням ролі правових засобів у вирішенні завдань регламентації господарського обігу. Відповідальність має розглядатися в якості одного з діючих важелів механізму господарювання, що здійснює значний вплив на прискорення економічного розвитку нашого суспільства. У цьому виявляється актуальність дослідження господарсько-правової відповідальності та господарських санкцій.

Для правильного розуміння господарсько-правової відповідальності необхідно дослідити її співвідношення із санкціями. Складність такого аналізу укладається в тому, що термін «санкція» є багатозначним. Він позначає:

- захід державного примусу, що застосовується до правопорушника;
- структурний елемент правової норми;
- несприятливі наслідки правопорушення у вигляді додаткових обтяжень, обмежень права особистого або майнового характеру [1, с. 92].

У юридичній літературі існують кілька точок зору на взаємозв'язок відповідальності і санкції. Відповідно до однієї з них, санкція – це різновид відповідальності; згідно до другої – відповідальність є видом санкцій; згідно з третьою – санкції та відповідальність рівнозначні [2, с.164-165].

Вважаю, що не можна ототожнювати санкції і відповідальність, оскільки відповідальність не завжди виступає заходом державного примусу.

Господарсько-правову відповідальність можна розуміти в об'єктивному розумінні, як сукупність норм, що встановлюють заходи впливу, які застосовуються до суб'єкта господарювання за вчинене ним правопорушення [3, с.171]. Так, господарсько-правова відповідальність в об'єктивному її розумінні тісно переплітається із санкціями. При цьому санкції є зовнішнім відображенням заходів відповідальності. Визначення господарсько-правової відповідальності та господарської санкції співпадають лише у випадку, коли межі та розмір відповідальності є конкретно визначеними і господарський суд чи сторони спору не можуть вплинути на їх обсяг. Господарські санкції в більшості випадків мають відносно визначений характер, що сприяє реалізації принципів еквівалентності та індивідуалізації

покарання. Якщо інше не передбачено законом, сторони можуть конкретизувати у договорі відповідальність сторін. Мова йде про господарсько-правову відповідальність у суб'єктивному аспекті. Саме суб'єктивний прояв відповідальності і виступає реалізацією охоронних норм. Спочатку сторони договору реалізують об'єктивну відповідальність, адаптуючи її до договірних інтересів, а потім, у разі виникнення спору, суд визначає обсяг остаточної господарсько-правової відповідальності з урахуванням договору та складу правопорушення. Санкції, як охоронні норми мають більш загальний, вузький характер. В свою чергу господарсько-правова відповідальність має більш широкий, динамічний характер і спрямована на сходження від загальної, об'єктивної норми, до конкретного випадку застосування мір відповідальності. Тобто, санкція, як об'єктивна відповідальність – це нормативно закріплений вид примусових заходів; суб'єктивна відповідальність – це індивідуальна реалізація санкцій, котра полягає у доведенні до порушника обов'язку перетерпіти негативні наслідки своєї поведінки та виконати прийняте зобов'язання [4; с.141-143].

Таким чином, господарсько-правову відповідальність можна визначити як застосування господарських санкцій, що здійснюється за допомогою державного примусу до підприємства і покладанні на нього додаткових обтяжень майнового характеру або позбавленні його суб'єктивного права.

Усунення значних прогалин та неточностей у законодавстві буде сприяти досягненню системності і погодженості в регламентації належного охоронно-правового забезпечення господарської діяльності.

Література

1. Косак В. Оперативні санкції в новому Цивільному Кодексі // Вісник Львівськ. ун-ту. Сер.: Юридична. – 2005. – Вип.39. – С.278.
2. Щербина В.С. Господарське право України: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 392 с.
3. Заярний О.А. Деякі особливості господарсько-правової відповідальності за порушення організаційно-господарських зобов'язань, що виникають з договорів // Вісник господарського судочинства. – 2009. – №7. – С.171-177.
4. Подоляка А.М. Господарсько-правова відповідальність та сучасні засоби її застосування / А.М. Подоляка // Наше право. – 2010. – № 4, Ч. 2. – С. 138-144.
5. Господарське право: Практикум / В.С. Щербина, Г.В. Пронська, О.М. Вінник та інші; За заг. ред. В.С. Щербини. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 320 с.

Мазінг А.М.

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

ХАРАКТЕРИСТИКА ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ, СЕКТОРА ЕКСПОРТУ ТА ІМПОРТУ ТОВАРІВ ТА ПОСЛУГ У СФЕРІ ЗЕД

Питанням тіньових проявів приділялась увага багатьма вченими, але, на мою думку, до сьогодні з криміналістичної точки зору недостатньо розглянуті самі способи тіньових проявів, пов'язаних з експортом і імпортом послуг саме у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Це негативно впливає на процес протидії означеному виду злочинної діяльності. Також на мою думку, для напрацювання заходів протидії злочинам, учиненим у сфері ЗЕД, необхідно надати характеристику способів тіньових проявів, пов'язаних з експортом і імпортом послуг у сфері ЗЕД.

Щоб зрозуміти сутність тіньових проявів, необхідно спочатку визначитися з поняттям тіньова економіка.

Тіньова економіка – господарська діяльність, яка розвивається поза державним обліком та контролем, а тому не відображається в офіційній статистиці. “Тіньові” підприємства не перерозподіляють власних доходів до бюджетів та державних цільових фондів, вони не сплачують податки, збільшуючи власні прибутки.

Тіньова економіка завдає шкоди країні, суспільству, національним інтересам, безпеці